35 jaar MemoRad

Een in het archief te vinden verhaal over de communicatie binnen de NVvR, met speciale aandacht voor MemoRad

Groeiende communicatie van het bestuur naar de leden

In de jaren zeventig van de vorige eeuw ontvingen wij, leden van de Nederlandse Vereniging voor Radiologie – vanaf 1978 NVv Radiodiagnostiek –, min of meer regelmatig een grote enveloppe met daarin een of meer stencils. Deze werden ons toegestuurd namens het bestuur van de vereniging. De tekst van die stencils varieerde. Het betrof convocaties voor vergaderingen met verslagen van de voorgaande bijeenkomsten van de vereniging, mededelingen van het bestuur of besluiten van de vergaderingen. Ook kregen de leden nota's (bijv. over echografie of beroepsuitoefening) en lijsten met tarieven voor fondspatiënten of particulieren. Kortom, de enveloppen bevatten de algemene communicatie van het bestuur van de vereniging met haar leden, zoals dat in die tijd gebruikelijk was, en die informatie kwam voor een groot deel in het archief terecht.

De blauwe bewaarmap

De leden waren ieder in het bezit van een blauwe bewaarmap, herkenbaar bekostigd door Philips, waarin de gestencilde en/of gedrukte reglementen, statuten en toegestuurde ledenlijsten en de wijzigingen daarin konden worden opgeslagen of vervangen. Het overige papier werd door vele leden ten minste enige tijd bewaard in eigen ordners.

Verslagen van wetenschappelijke vergaderingen werden in wetenschappelijke tijdschriften (Diagnostic Imaging en NTvG) gepubliceerd en horen dus niet tot het archief van de vereniging. Voor deze publicaties was wel een door de NVvRd benoemde redactieraad verantwoordelijk.

Organisatie van de informatiestroom

Waarschijnlijk met het doel iets meer orde aan te brengen in de verzonden pakken papier, voorzag de nieuw aangetreden secretaris dr. Henri Schütte de op 10 augustus 1976 verzonden stukken van de titel 'Mededelingen 1976 – nr. 6'. Het was de zesde

zending van dat jaar. Deze nummering van de mededelingen duurde tot januari 1979.

Henri Schutte

Harold Sanders

De secretaris dr. Harold Sanders verving de titel van de mededelingen van 2-4- 1979. Hij noemde de tweede zending van het jaar 1979: **MemoRad 79-2**. Of er een bestuursbesluit aan deze naamswijziging ten grondslag ligt vertellen de kronieken niet. Aan Harold dus de eer deze toepasselijke naam te hebben bedacht en ingevoerd.

Dit MemoRad bevatte overzichtelijk alle mededelingen van of namens het bestuur, samenvattingen van de belangrijkste besluiten van vergaderingen, congreskalenders, samenvattingen van nota's en belangrijke wetenschappelijke artikelen, soms mededelingen namens commissies, secties en werkgroepen. Harold was een systematisch man. Het aantal nummers werd bepaald door het aanbod van vermeldenswaardige tekst, meestal vijf, soms negen per jaar.

MemoRad komt in de notulen van de bestuursvergaderingen in de loop der tijd inhoudelijk steeds wat vaker ter sprake. De secretaris vormde de hoofd- en eindredactie, en dat was merkbaar aan de vorm en inhoud van MemoRads zoals die uit de pen van de verscheidene secretarissen voortvloeiden.

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR RADIOLOGIE

Postbus 2520
Utrecht

Utrecht, 10 augustus 1976

MEDEDELINGEN - 1976 nr. 6.

Aan de leden van de
Nederlandse Vereniging voor Radiologie.

Geachte Collega,

Nederlandse Vereniging voor Radiodiagnostiek

79/720
2-4-79

Bestuur

MEMORAD 79-2

Informatie van de NVvRd

Mededelingen uit 1976 nr. 6 (boven) en MemoRad 79 - 2 (onder)

Het prijs- en inkomensbeleid van de overheid met alle bijkomende problemen en Europese regelgeving waren natuurlijk vaak terugkomende onderwerpen. Bestuurlijke zaken en de regulering van de opleidingscapaciteit vormden een goede tweede. Na het oprichten van de Commissie (aanvankelijk subcommissie van het Concilium) Onderwijs en latere verzelfstandiging daarvan namen ook aspecten van de opleiding en nascholing van radiodiagnosten een ruimere plaats in. Ook de aankondigingen van examens en sandwichcursussen werden in MemoRad vermeld. Convocaties en verslagen van

vergaderingen en de nota's zelf werden los toegezonden of bijgevoegd. Ook de aanvulling van de blauwe map gebeurde voortaan separaat. Er was geen regelmaat in de toezending.

Vanaf 1990 werden enige nummers van Rad-info vanuit het Catharina Ziekenhuis in Eindhoven toegevoegd met praktische en leerzame radiologische informatie ter bevordering van de kwaliteit.

In 1986 werd het contract met Karger opgezegd voor het verenigingsorgaan Diagnostic Imaging en werden met Elsevier afspraken gemaakt over de wetenschappelijke publicaties onder verantwoordelijkheid van de blijvende Nederlandse redactieraad.

In 1988 startten de halfjaarlijkse sandwichcursussen. Vanaf het begin van die cursussen werden samenvattingen van de lessen gepubliceerd in EduRad, onder verantwoordelijkheid van cursusleiding en verenigingsbestuur, met het doel dat alle geïnteresseerde leden hiervan zouden kunnen profiteren. De uitgave hiervan werd mogelijk gemaakt door Nycomed. Ze komen als periodieken van de vereniging wel voor archivering in aanmerking.

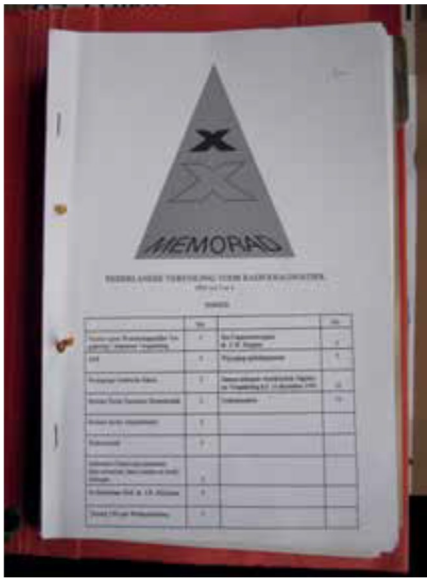

MemoRad, 1995 vol 3 nr 4.

Het langzaam uitgroeien naar een tijdschrift

Kees Vellenga

MemoRad 1993;1 werd door de secretaris van de NVvRd, dr. Kees Vellenga, bij zijn afscheid van een nieuw voorfront voorzien: een groot verenigings-vignet. In de bestuursvergadering werd hieromtrent niets genotuleerd.
In een verantwoording achteraf voor zijn redactie bedankte hij zijn medebestuursleden, maar vooral de manager van het secretariaat, mevr. Femmie Blommendaal, en Christina Smit en zijn echtgenote Jolien voor de gegeven ondersteuning. Hij omschreef toen de functie van MemoRad "op die wijze heeft het bestuur gepoogd de leden zoveel mogelijk deelgenoot te maken van hetgeen er in de boezem van de organisatie leeft, teneinde besluitvorming zo overwogen mogelijk te maken en de blik zoveel mogelijk op de toekomst te richten."
Dr. Eduard Mooyaart voorzag de uitgave van een volumenummer: 1 voor het jaar 1993. Tevens veranderde hij de lay-out, ervan uitgaande dat tweekolommendruk gemakkelijker leesbaar zou zijn. De congresagenda werd

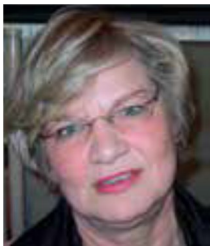

Femmie Blommendaal

Eduard Mooyaart

aanzienlijk uitgebreid en de adresmutaties kwamen in MemoRad, doch overigens werd het redactiebeleid voortgezet. In 1994 en 1995 kregen het volume II en III een door Schering gesponsorde kleurige steviger achterzijde waarop ook een quiz gedrukt kon worden, maar die had weinig succes.

Wijzigingen in het verenigingsbeleid

Inmiddels was ten gevolge van een wijziging in de opzet van het wetenschappelijke tijdschrift European Journal of Radiology door Elsevier de redactieraad van de NVvRd per 1-1-1995 opgeheven. Het collectieve abonnement op EJR verdween in 1998. Ook de opzet van de wetenschappelijke vergaderingen werd gewijzigd; ze vonden vorm in de jaarlijkse Nederlandse Radiologendagen. De organisatie hiervan werd toevertrouwd aan de Werkgroep Wetenschap, de sponsoring aan Agfa en Philips Nederland. De dagen werden meer thematisch en er werden sprekers uitgenodigd. Hierdoor verbeterde de kwaliteit aanzienlijk. Wegens gebrek aan belangstelling werd het aantal huishoudelijke vergaderingen verminderd.

In 1995 werd door de NVvR een boek uitgebracht ter gelegenheid van de herdenking van het feit dat Röntgen 100 jaar geleden zijn straling ontdekte: **'Door het menschelijke vleesch heen'**. Onder redactie van mevr. dr. A.M. de Knecht-van Eekelen, prof.dr. Gerd Rosenbusch en Joris Panhuysen werkten velen, vooral leden van de NVvR, mee aan de totstandkoming van dit gedenkboek.

'Door het menschelijke vleesch heen'.

Dr. Albert Lemmens, eindredacteur van EduRad, drong al langer aan op de vervanging van het bestaande MemoRad door een meer professioneel periodiek. Tijdens de bestuursvergadering van 15 mei 1995 werd besloten een werkgroepje op te richten om dit uit te werken. De medisch-farmaceutische uitgeverij Bugamor en Schering werden benaderd. In januari 1996 werd op financiële gronden de uitgave van MemoRad uitbesteed via Schering aan Medical Forum. De NVvR zou volledig de inhoud bepalen op osten van Schering. Inmiddels trad Lemmens als secretaris tot het bestuur toe.

Albert Lemmens

Bernd Haberland

De nieuwe periodiek moest een huisblad worden voor de leden van de vereniging, met voor elk wat wils. Ieder lid zou vrij daarin zijn een eigen mening te verkondigen. Het ideële doel van het blad was het stimuleren ven de ideeënvorming en communicatie binnen de vereniging. De redactieraad zou worden gevormd door de algemeen secretaris en de secretaris wetenschap van de vereniging, de secretaris van de Onderwijscommissie, een radioloog en een assistent-radioloog. Lemmens en Bernd Haberland (nog steeds eindredacteur) vormden de redactie. Het blad zou worden voorzien van een ISSN-nummer. Het copyright was van de NVvR. De schrijvers waren zelf verantwoordelijk voor de inhoud van hun teksten.

De nieuwe 'glossy'

In vol. 4 nr. 1 (oude vorm) nam Mooyaart afscheid als redacteur en kondigde een nieuwe uitgave in de vorm van een glossy aan. Hij constateerde een afnemende overheid en een afnemende rol van de koepelorganisaties waardoor steeds meer verantwoordelijkheid bij de wetenschappelijke verenigingen kwam te liggen. Hij meende dat deze als het ware de verlengde arm van de overheid werden. Hij vroeg zich af of de besluitvorming van de algemene vergaderingen nog wel representatief was (5% van de leden!). Door de uitbreiding van taken zou de NVvR steeds verder juridiseren. Verdere professionalisering was geboden.

In het vroege voorjaar van 1996 verscheen jaargang 1, nummer 1 van MemoRad, tijdschrift van de Nederlandse Vereniging voor Radiologie. Op pagina 1 was het nog jaargang 4, nr.1 1996, doch dat werd in de latere uitgaven gewijzigd. Op het omslag stond vanaf het begin wel het 'juiste' nummer.

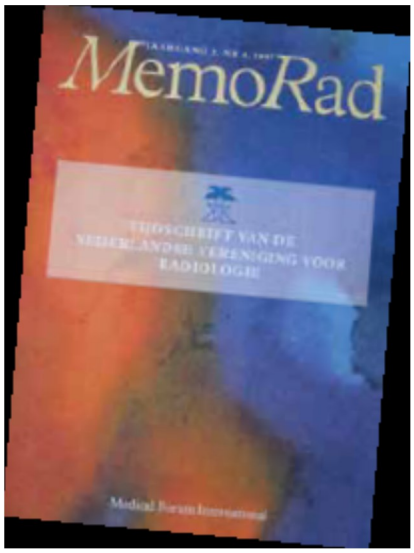

MemoRad, Jaargang 2, nummer 4, 1997

In de uitgave MemoRad 1996;1(3) werd, naast de gebruikelijke inhoud, de huishoudelijke vergadering van 28 september 1996 aangekondigd, met agenda en notulen van de voorgaande vergadering. Tevens bevatte deze een (wetenschappelijk) verslag van de (nieuwe) Nederlandse Radiologendagen 1996. Deze uitgave was dus extra dik.

Het sponsorcontract met Schering liet nog een tijdje op zich wachten, doch de Schering-quiz werd tussendoor alvast afgeschaft wegens gebrek aan belangstelling. Op 8 juli 1997 ontving het bestuur een schrijven dat Schering met ingang van 1 januari 1998 de jaarlijkse sponsoring van de NVvR zou stopzetten.De radiologen zouden immers, in het kader van de budgettering, in de toekomst zelf nog slechts weinig invloed kunnen uitoefenen op de keuze van contrastmiddelen. Dit werd in een aantal ziekenhuizen

destijds reeds aan het management of de apotheker overgelaten! De brief werkte; er kwamen besprekingen in de vorm van de bijeenkomst 'Company meets Radiology' tijdens de Radiologendagen, waar niet alleen over sponsoring gesproken werd, en de uitgave van MemoRad werd weer gesponsord tot en met 1998 (exploitatie- en distributiekosten).

Inhoud en vorm krijgen structuur en traditie

Het jaarverslag 1996 van de vereniging werd gepubliceerd in MemoRad 1997;2(1). Ook dit werd een nieuwe traditie. De commissiejaarverslagen werden geprint in bundeltjes aan de leden toegestuurd. In het archief is deze periode nogal incompleet door de problemen rond de verhuizing van de vereniging naar Den Bosch en omgeving.

Het eerste In Memoriam verscheen in MemoRad 1997;2(2), de oudarchivaris dr. Ad van Wylick. Bij de presentatie in MemoRad 1998;3(1) van de voortgangsreportage beleidsplanontwikkeling Nederlandse Vereniging voor Radiologie constateerde Lemmens terecht dat MemoRad bijna niet meer weg te denken was in het Nederlandse radiologenlandschap.

De in 1998 aangetreden voorzitter, dr. Rob de Vries, wilde zijn bestuurlijke inzet, naast bewaking en voortzetting op de ingeslagen weg, vooral ook richten op de onderlinge communicatie van de leden, het bestuur en organen van de vereniging. Hij noemde verdere professionalisering van MemoRad – was het interview van hem met een professioneel journalist daar een voorbode introductie van een website Radiologie en de communicatie met zuster-verenigingen en patiëntenorganisaties.

Rob de Vries

In het beleidsplan van het bestuur voor 1998-2001 stond de methodiek van communicatie nog niet genoemd; voor een goed uitvoeren van de beleidspunten zou een professionalisering van de infrastructuur voor de communicatie echter onontbeerlijk zijn. En daar werd aan gewerkt. Een internetwerkgroep was reeds in augustus 1998 opgericht onder de naam werkgroep Website. In 1998 verschenen ook twee gedrukte ledenlijsten: de eerste was alleen per ziekenhuis (administratief doel?), en de tweede was een lijst van de vereniging, gedrukt bij de drukker van MemoRad en dus goedkoper, maar wel completer.

Uit deze tijd van werken met Wissenraet en Van Spaendonk – 'Wispa' – (1998 -1999) ontbreken helaas ook vele notulen, zodat planning en motivatie van het bestuur niet altijd aangetoond kunnen worden. Ik kom één keer het woord jaarboek tegen, waaruit ik concludeer dat er plannen in die richting waren.

Jolanda Streek stra v. Lieshout

Per 1 januari 2000 werd de pas kort bestaande 'professionalisering' van financiële administratie en communicatie aan KPMG in Vught overgedragen en trad voor de NVvR het tijdperk van de digitalisering in onder leiding van Jolanda Streekstra-van Lieshout.
In zijn afscheidseditorial in MemoRad 1999;4(4) constateerde Lemmens dat Wispa de complexiteit van de vereniging onderschat had, doch dat de vereniging zeer actief en vooruitstrevend was en de inzet van bestuur en leden groot. Het digitale secretariaat was opgestart en het was duidelijker welke werkzame en werkbare afspraken moesten worden gemaakt.
Hij constateerde dat de continuïteit van de radiologie in Nederland en de NVvR een solide basis had. Lemmens ging weer terug naar EduRad,
Haberland bleef eindredacteur. Dr. Roel van Dijk Azn werd de nieuwe hoofdred

Roel van Dijk Azn

Professionele vernieuwingen

Medical Forum kon de uitgave van MemoRad om financiële redenen niet voortzetten. In februari 2000 werd een nieuwe overeenkomst met Schering gesloten. Naast de financiële artikelen werd bepaald dat het uitgeefproces in handen zou komen van derden voor rekening van Schering. De uitgeefster was de NVvR. Met enige beperking had de NVvR het recht andere adverteerders aan te trekken. Schering zou een stand krijgen op de Radiologendagen en één voorlichtingsartikel per jaar mogen plaatsen na goedkeuring van de eindredacteur. Het bedrijf zou tevens een belangrijke bijdrage leveren voor de jaarlijkse publicatie van een uitgebreide ledenlijst.

Voor het publiceren van die ledenlijst was wél eerst een contract nodig met de KNMG en Glaxo-Wellcome B.V. omtrent het recht om het hoofdstuk Radiologie uit het Medisch Profielenboek te mogen overnemen. Tegen redelijke voorwaarden lukte dit; eigenlijk moest alleen de naam van het bedrijf herkenbaar vermeld worden. Gekozen werd voor een jaarboek. Het boekje moest naast de ledenlijst antwoord geven op vele vragen. Genoemd werden: de samenstelling van de geledingen van de NVvR, statuten en huishoudelijke reglementen, videotheekcatalogus, etc. (de oude blauwe klapper). Het zou jaarlijks moeten uitkomen en zeker frequent worden gebruikt. Ook de industriële relaties van de NVvR werden vermeld (niet als reclame!). Beperkte reclame was wel mogelijk.

Ook in 2000 verscheen onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de vereniging de luxe publicatie **'Van zilver naar zand'**, het beleidsplan van de vereniging, genaamd 'missie van de NVvR'.

Een redactieraad werd gevormd onder voorzitterschap van de secretaris van de vereniging, waar alle hoofdredacteuren van de verschillende publicaties zitting in hadden (bijv. MemoRad, EduRad en NetRad). In november 2000 vond weer een uitgebreid overleg met de sponsors plaats.

MemoRad kreeg een nieuw jasje. Dit was mede te danken aan de expertise en relaties van Ingrid Castricum en Peter Hazenberg van Schering. De nieuwe vorm werd ontworpen door Print Partners, die ook de druk verzorgden. De congresagenda zou naar NetRad verhuizen, "de pagina radiologie op het artsennet van het wereldwijde internet". Voorlopig (tot de huidige dag) bleef echter ook de minder thematische lijst om de lezers van MemoRad te gerieven. Het verschijnen van de NVvR op internet werd in MemoRad 2000;5(1) op pag. 27 aangekondigd tussen de jaarverslagen van de verenigingsorganen, (op zich al een nieuwe rubriek voor ons tijdschrift). De eerste hoofdredacteur van NetRad was dr. Nicole Freling.

Nicole Freling

In MemoRad 2000;5(1) werden twee nieuwe rubrieken aangekondigd.

'Het Historisch Hoekje' was de plaats waar de Historische Commissie, deels tevens feestcommissie, haar vele verhalen publiceerde, opvallend vaak ondertekend door coördinator Vellenga. In 'De NVvR doorlicht' zou vooral veel aandacht geschonken worden aan het heden. MemoRad 2000;5(3) werd gesplitst in een standaardnummer en een extra editie met de samenvattingen van de wetenschappelijke voordrachten van de Radiologendagen

De MemoRad-redactie werd tot vijf leden uitgebreid met dr. Lucas Kingma en Louis Meiss en zou later regelmatig wijzigingen en uitbreiding ondergaan.

Lucas Kingma

Louis Meiss

MemoRad 2001;6(2) bevatte een intern katern ter gelegenheid van de eeuwfeestviering van de NVvR op 7 april 2001.

Bij die gelegenheid werd door de vereniging een herdenkingsboek uitgebracht, **'Van Röntgenoloog naar Radioloog'**, onder redactie van Rosenbusch, Panhuysen, Vellenga en mevr. De Knechtvan Eekelen. Dit boek was vooral gericht op de ontwikkeling van de radiologie in Nederland. Interne katernen zouden in de toekomst vaker verschijnen.

In MemoRad 2001;6(4) zag De Vries tevreden terug op zijn bestuursperiode. Hij noemde vooral de communicatie met leden en buitenwereld, die goed op gang was gekomen naast de professionalisering van het stafbureau. Maar de overige bestuurstaken waren zeker niet vergeten (DBC, bevordering wetenschap en onderwijs, relatie met Orde en industrie).

MemoRad 2002;7(1) bevatte een los katern, nu vanwege de honderdste verjaardag van prof.dr. B.G. Ziedses des Plantes. In zijn editorial ging Roel van Dijk Azn in op het afnemen van het "wij-gevoel " van de leden van de vereniging en wat je daar als bestuur eventueel aan kunt doen. Hij noemde veel waardevolle aanzetten, zoals het smoelenboek en noemen van voornamen in het jaarboek, elkaar tutoyeren als lid van de club, en een goed toegankelijke MemoRad. Terecht constateerde hij: "wie wil communiceren moet op de ander afstappen". Doen dus! Vooral de voorgestelde mailinglijst was een belangrijke suggestie.

In het editorial van MemoRad 2002;7(2) werd een tweetal nieuwe rubrieken aangekondigd door de nieuwe hoofdredacteur Rutger Cohen. De titels spreken voor zich. 'Radioloog en klacht' moest duidelijk maken wat de NVvR voor de leden kan betekenen bij het toenemend aantal klachten. 'Vacatures' zou zich bezighouden met toekomstige vacatures binnen de vereniging en in het werkveld. MemoRad 2002;7(4

Rutger Cohen

kondigde de opening van de vernieuwde website aan. In de zeer nabije toekomst zou het beheren van de site vanuit het bureau van de vereniging mogelijk worden. Hiermee zouden ook de secties hun eigen website kunnen gaan implementeren.
Het via internet aanmelden voor de sandwichcursussen etc. werd mogelijk.
Dit nummer bevatte tevens een interview met de man op de achtergrond, de eindredacteur Bernd Haberland.

Anje Spijkerboer

In 2003 trad het eerste vrouwelijk lid toe tot de reactie van MemoRad, dr. Anje Spijkerboer; wederom was het een uitbreiding. Aan de rubrieken werd een bestuurscolumn toegevoegd en een rubriek personalia. De indeling in rubrieken werd professioneler.

Om te bereiken dat MemoRad en EduRad door dezelfde vormgever zouden worden verzorgd besloot het bestuur om per april 2003 het uitgeven van EduRad zelf ter hand te nemen. Bovendien meende men dat de huidige uitgever niet voldoende continuïteit kon garanderen. Met de sponsor Amersham Health (voorheen Nycomed) werd dienaangaande een nieuw contract gesloten op 29-04-2003. Bij die gelegenheid trad Lemmens af als editor. Correcties en abstracts zouden in de toekomst door Jolanda Streekstra verwerkt worden. Tevens werd bepaald dat verzoeken om (her)publicaties elders niet zouden worden ingewilligd omdat EduRad een syllabus van de sandwichcursussen is voor intern gebruik. Een ruimere verspreiding van de inhoud is niet de bedoeling.

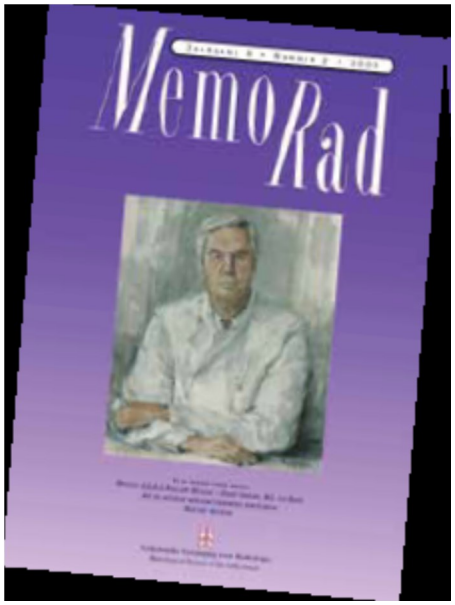

MemoRad, Jaargang 8, nummer 2, 2003

Heroriëntatie op de communicatiestructuren en communicatieoverleg

Vanaf 2002 bood de NVvR tegen een vergoeding aan firma's de status van industrierelatie aan "om tot uiting te brengen dat de vereniging en de industrie een relatie met elkaar hebben". Een bijkomend doel hiervan was de bescherming van de persoonsgegevens van de leden. De relaties hadden recht op gratis toezending van MemoRad, een gratis jaarboek, een digitaal ledenbestand en vermelding in het gele katern van het jaarboek. Tot dan bepaalde de secretaris of het bureau of tegemoet gekomen kon worden aan verzoeken van commerciële aanvragers van buiten de vereniging om toezending van adresetiketten tegen betaling. De leden hadden echter nimmer toestemming gegeven om deze gegevens te verstrekken buiten de NVvR.

Bij MemoRad 2003;8(1) werd een vragenlijst meegezonden ten behoeve van een lezersonderzoek MemoRad/NetRad, nadat op 12- 12 -2002 een eerste overleg had

plaatsgevonden met professionele communicatieadviseurs. In de loop van 2003 werden door dezen een conceptredactiestatuut en een redactioneel stappenplan opgesteld, en de externe doelgroepen werden nader gedefinieerd. De planning door de adviseurs was zeer gericht op het genereren van inkomsten en uitbreiden van de doelgroepen. Van de zijde van bestuur en directie van de NVvR werd gewaarschuwd voor het verdwijnen van herkenbaarheid voor de leden. Leden zouden niet belemmerd mogen worden in hun bereidheid om bij te dragen aan de inhoud van het blad, bijvoorbeeld bij het melden van interne verdeeldheid die te wijd bekend zou kunnen worden. Ook de keuze van doelgroepen die elders reeds bediend werden (bijv: Medisch Contact-lezers) moest worden voorkomen.

Frank Brouwer

Naar aanleiding van de conceptplannen en een intern memorandum over NetRad door Frank Brouwer werden de redacties van MemoRad en NetRad vóór de bespreking van die plannen op redactioneel niveau gefuseerd. Door deze redactie werd het conceptstatuut in eerste instantie afgewezen, omdat het te zwaar was voor 'goedwillende amateurs', doch uiteindelijk had men geen bezwaar.

In MemoRad 2003;8(4) meldde Cohen in zijn editorial (dat inmiddels 'Ten geleide' heette) dat het bestuur het als een van zijn meest wezenlijke strategische doelstellingen zag om de belangrijke medische en maatschappelijke rol van de radioloog onder de aandacht te brengen van het publiek, beleidsmakers en opinievormers. Er moest meer naar buiten gecommuniceerd worden, ook via MemoRad. Zo zou ter informatie van de buitenwacht een werkgroep Screening worden opgericht, die ook het verenigingsstandpunt in dezen moest verspreiden.

Paul Algra

MemoRad 2004;9(1) was een themanummer Onderwijs. In een intern katern van het extra dikke nummer kregen "de historici met deze MemoRad op een presenteerblaadje wat de stand van zaken is op onderwijsgebied binnen de radiologie anno 2004". In het Ten geleide kondigde redacteur Van Dijk Azn zijn afscheid aan; hij bleef adviseur van de redactie. Dr. Paul Algra volgde hem op.

In MemoRad 2004;9(2) werd het redactiestatuut voor MemoRad en NetRad gepubliceerd, zoals dat tijdens de bestuursvergadering d.d. 7 juni 2004 was vastgesteld. Voor de communicatie zelf had dit weinig gevolgen, doch de verantwoordelijkheden werden goed vastgelegd.

Robin Smithuis

Tijdens de besprekingen vooraf (met onder meer communicatieadviseurs) en het bijbehorende upgraden van NetRad kwam ook communicatie met de leden aan de orde. Een grote bijdrage bij de, in deze zin belangrijke, invulling van de onderwijs-site van NetRad leverde daarbij vooral Robin Smithuis. Het inrichten van een vacaturebank op NetRad werd aan websitebouwer NuMotion gegund. De publicaties (concept) richtlijnen op NetRad in het kader van de Richtlijnontwikkeling zouden voortaan worden aangekondigd in MemoRad. Ook werd overwogen of het wenselijk afdelingsgeschiedenissen op internet te zetten. Cohen pleitte voor een soort dagelijkse nieuwsbrief op de homepage van NetRad. In MemoRad zou de rubriek 'Van het bestuur' voortaan vooral gebruikt worden om de lezers in te lichten over datgene waarmee het bestuur zich op dat moment bezighield. In de toekomst zouden in het kader van een gewenst groter lezersaantal tevens meer artikelen verschijnen die ook voor een breder publiek dan alleen radiologen interessant zijn. Het grootste deel van het blad zou echter gericht blijven op de leden van de NVvR en daarmee dus op de praktische radiologie van nu, vroeger en de toekomst. Het beleid van meer persoonlijke verhalen over hobby's en bezigheden van (oud) leden zou ten minste worden voortgezet. Met ingang van MemoRad 2004;9(4) werden in 'Welingelichte Kringen', later 'Tante Bep', de 'troepenverplaatsingen' bijgehouden.

Een nieuwe huisstijl

Op advies van Cohen werd MemoRad 2005;10(1) uitgebracht in de nieuwe huisstijl van de NVvR, ontworpen door Misteli, in een groter formaat en een kleiner lettertype. Deze nieuwe huisstijl gold ook voor het Jaarboek, NetRad en de flyer van de sandwichcursus. Hij nam daarmee afscheid van het hoofdredacteurschap, maar bleef redacteur. Hij constateerde in zijn Ten geleide dat er veel gebeurd was op het gebied van zijn taak, het verbeteren van de communicatie binnen de vereniging, maar ook naar buiten. De inhoud van de website was nu up-to-date. Dr. Kees van Kuijk volgde hem op.

In MemoRad 2005;10(2) werd als aanhangsel bij het redactiestatuut van MemoRad/NetRad een reglement voor publicaties en artikelen op NetRad gepresenteerd. Jolanda Streekstra constateerde een steeds groter bezoek aan NetRad. In het Ten geleide van deze uitgave legde Anje Spijkerboer de vraag voor: wat te doen met de niet verslagen cd'tjes uit andere huizen.

In MemoRad 200510'(3) kondigde Van Kuijk een elektronische nieuwsbrief aan voor hot topics, die al meteen in een behoefte bleken te voorzien.

MemoRad 2005;10(4) was een themanummer Geriatrie. Op pag. 32 gaf Jolanda Streekstra een aantal tips voor het gebruik van NetRad.

Op de maandelijkse bestuursvergaderingen in 2005 kwam het communicatiebeleid regelmatig aan de orde, vooral wat de financiële consequenties betreft. EduRad bleef voorlopig in de oude stijl wegens de hoge kosten van een vernieuwing, terwijl men het er nog niet over eens was of het niet naar NetRad moest verhuizen. Om de radiologie beter bij de media onder de aandacht te brengen werd een contract gesloten met ANP Perssupport. De kosten hiervoor waren exclusief het inhuren van een journalist (communicatieadviseur). Er werd besloten tot de aanschaf van een jaarlijkse update van NetRad en van een nieuwe editor. Dit hield een abonnement in van ten minste twee jaar.

De huidige huisstijl van de NVvR

De bezuinigingen bij de industrie leidden tot enige spanningen. Bij volgende

contractbesprekingen zouden de sponsors worden gewezen op de mogelijkheden van adverteren op NetRad, vooral door het plaatsen van banners. Voor adverteren op NetRad werd een algemene regeling opgesteld. Dat de secties zelf via banners voor inkomsten zouden kunnen zorgen werd niet wenselijk geacht wegens het risico van botsing met het verenigingsbeleid voor sponsors. Voor de geplande onderwijssite van Smithuis moest regelmatig om een businessplan verzocht worden. Na verschijnen werd het aanvaard, onder de voorwaarde dat eventuele sponsoring via het bestuur zou lopen. Wat MemoRad betreft zouden er minder werkzaamheden worden uitbesteed aan derden, en het aantal pagina's per uitgave zou worden beperkt tot 48. Het bestuur van de NVvR zag het liefst dat de rapportages van de werkgroepen en de jaarverslagen van de secties in de toekomst alleen nog op NetRad geplaatst zouden worden.

De NVvR bleef voorstander van de marktwerking in de zorg.

Een continu veranderende omgeving vraagt mogelijk van de NVvR een andere benadering van haar leden en haar omgeving (Bestuursbijeenkomst 25-4-2006)

In MemoRad 2006;11(1) verschenen twee artikelen over het toekomstbeeld van de radiologie van de hand van prof.dr. Jos van Engelshoven en dr. Frank Joosten/mw. Pamela van Rijswijk. De artikelen en reacties hierop deden de gemoederen zo hoog oplopen dat Van Kuijk in het volgende nummer tot zijn vreugde constateerde dat MemoRad zowaar op een opinieblad begon te lijken. Historie en toekomst bleven in de aandacht van de redactie.

Rob Maes

In MemoRad 2006;11(3) verscheen Rob Maes in de redactie. In dat nummer verscheen een serie artikelen over commercie in de radiologie. Ook dit was een onderwerp dat de gemoederen sterk bezighield door zelfstandige MRI-centra, zelfstandige diagnostische centra, teleradiologie, Prescan, marktwerking en rechtszaken. Niet in het minst omdat het beoordelen van cd'tjes van anderen niet gehonoreerd werd. Algra constateerde terecht dat de nieuwe concurrentie allerlei prikkels geeft om zelf orde op zaken te stellen. Jolanda Streekstra en Frank Brouwer constateerden een verheugende toename van het gebruik van NetRad en gaven adviezen voor een goed gebruik ervan. Een reactie van Ger Ritsema ('Onrust onder radiologen') in MedNet 15 werd overgenomen in de rubriek 'Uit andere bladen'.

MemoRad 2006;11(4) was een themanummer 'Cardiovasculaire Radiologie'. De nieuwe voorzitter, prof.dr. Han Laméris, sprak de wens uit in openheid en langs directe lijnen te communiceren en voortdurend op de hoogte te zijn van wat er bij de radiologen leeft.

In een actie van het Medisch Advies Kollektief in 2006 werd het beeld van de onafhankelijke wetenschappelijke vereniging in de pers en bij het publiek verstoord door de zakelijke positie van de voorzitter NVvR, hoewel deze niet betrokken was bij de ter zake doende oordeelsvorming. Hij besloot zijn voorzitterschap eerder ter beschikking te stellen.

Het drukken van het Jaarboek 2006 werd gegund aan Los GMP. Misteli werd gepasseerd wegens de te hoge kosten en een andere bestaande belangenverstrengeling, doch weigerde het stramien van het jaarboek af te staan.

Het contract met ANP Perssupport zou bij de eerstvolgende gelegenheid worden ontbonden wegens een te gering gebruik en de te hoge bijkomende kosten.

Het bestuur sprak zich uit voor een elektronische nieuwsbrief, mits eenvoudig en helder. Deze zou ook een link moeten bevatten naar NetRad voor uitgebreidere informatie. Ook adverteren in nieuwsbrieven zou mogelijk moeten zijn. Uit kostenoverwegingen wordt besloten met ingang van 2007 het Jaarboek nog slechts één keer per twee jaar uit te geven.

Vanaf 2007

Vanaf 2007 zijn de archieven nog niet 'rustend' en kunnen niet gebruikt worden om dit historisch overzicht te schrijven. Ik zal mij dus verder beperken tot MemoRad als bron.

In MemoRad 2007;12(1) werd Algra, als secretaris van de NVvR, de hoofdredacteur. Van Kuijk verdween vanwege zijn benoeming tot hoogleraar uit de redactie. In zijn afscheidsinterview gaf voorzitter dr. Frits Barneveld Binkhuysen als zijn mening dat gedurende zijn vijf jaar de communicatiekanalen verdere verbetering hadden getoond, vooral door MemoRad en NetRad. De digitale nieuwsbrief zou dat door alertheid completeren.

In MemoRad 2007;12(2) pleitte dr. Rick van Rijn ervoor dat de NVvR in haar beleidsplannen van de komende jaren meer extra aandacht zou moeten besteden aan patiëntveiligheid, gezien de over het algemeen vermijdbare onbedoelde schade binnen ons vakgebied. Hiertoe zou binnen ons specialisme speciale aandacht moeten komen voor communicatie met de aanvragende specialismen. Robin Smithuis, dr. Otto van Delden en Marieke Hazewinkel constateerden dat de anderhalf jaar oude onderwijswebsite van de NVvR 'Radiology Assistent' (www.radiologyassistent.nl) met 350.000 hits per maand en 10.000 bezoekers een succes was, mede door het feit dat deze Engelstalig was. De belangstelling vanuit de VS was nog stijgende. Ook de bezoekerscijfers van NetRad waren stijgende.

MemoRad 2007;12(3) had als thema 'Moleculair Imaging', alles betreffende de combinatie radiologie en nucleaire geneeskunde. Wegens tijdgebrek moest het thema over twee nummers verdeeld worden. Vooral het verzoek van beide besturen om tot samenwerking op het niveau van de beide verenigingen NVNG en NVvR te komen moest nog een nummer wachten. Kingma nam afscheid van de redactie, Jaap Schipper trad toe. In Medisch Contact werd de voortgangstoets besproken door dr. Jan van Schaik, welke bespreking ook in MemoRad gepubliceerd werd.

Jaap Schipper

Ieneke Hartmann

Jolanda Scheffers

Winnifred van Lankeren

In MemoRad 2007;12(4) werd de integratie van de NVvR met de NVNG aangekondigd. Anje Spijkerboer nam afscheid van de redactie, dr. Ieneke Hartmann en Jolanda Scheffers namen haar stokje over.

In MemoRad 2008;13(1) constateerde Cohen in de artikelen een opvallende groei van het aantal verwijzingen naar internet, "zoals nu in elk zich respecterend blad". Hij nam afscheid van de redactie, dr. Winnifred van Lankeren nam zijn plaats in.

MemoRad 2008;13(2) was weer een themanummer: 'HORA-OOR', de herziening van de opleiding radiologie in acht onderwijsen opleidingsregio's.

Het thema van MemoRad 2008;13(3) was 'Historie'. Afdelingen, personen, technieken en puntenwaardering kwamen aan de orde. Er kon een vernieuwde website van NetRad aangekondigd worden na enkele maanden hard werken door bouwer Adil Gunaslan van Numotion en de redacteurs Streekstra en Brouwer.

Het thema van MemoRad 2008;13(4) was 'Screening'. Borstkanker, colorectale kanker, longkanker, kransslagaderlijden en echografische screening met hun voors en tegens kwamen aan de orde.

Wederom een themanummer was MemoRad 2009;14(1): 'Bijzonder gebruik van beeldvorming'. Dit was niet bepaald medisch, maar wel interessant en goed voor radiologen met wat bredere interesse. Paleoantropologie, materiaalonderzoek in instrumenten en antiek, containers, functionele MRI, gebruik in andere vakgebieden, forensische radiologie en wijnbouw. De communicatieve waarde van teleradiologie kwam ter sprake in het artikel 'Tele-educatie voor CT coloscopie' van Erik Ranschaert.

In MemoRad 2009;14(2) kwam in een aantal artikelen de verplichting tot communiceren over de verslaglegging met aanvragers aan de orde. Algra uitte de hartenkreet dat het mooi zou zijn indien ieder systeem voorzien zou zijn van een signaal 'dit bericht is gelezen'.

MemoRad: 2009;14(3) liet door een aantal ingezonden brieven de communicatieve waarde van het blad voor de leden zien. Het traditionele supplement bij het herfstnummer was geworden tot de publicatie 'Syllabus Radiologendagen 14', zonder ISSN-nummer en zonder gegevens over de opmaak. De stijl was MemoRad, maar de omvang en opmaak die van het Jaarboek.

In MemoRad 2009;14(4) werd de site Radiology Assistent besproken vanwege de legpenning van de NVvR die aan de maker ervan, Robin Smithuis, was toegekend. Voor Smithuis gaat het om praktische informatie waar radiologen en assistenten om zitten te springen, "een soort super notitieboekje met foto's erbij". Peter Joosten deed een onderzoek naar de radiologische dienstverlening in Groningen, een onderwerp waarbij de communicatie tussen de aanvrager en de radioloog een belangrijke rol speelt. Daan Piers gaf verslag van de ontvangst van het kamerlid E van der Veen (PvdA) in Den Bosch, waarbij diens visie op de radiologie werd bijgesteld. De waarde van het vrije beroep was hem echter niet bij te brengen.

Albert Smeets

In MemoRad:2010;15(1) werd veelschrijver Kees Vellenga welkom geheten in het redactieteam bij het partiële afscheid van Algra. De nieuwe hoofdredacteur werd dr. Albert Smeets..

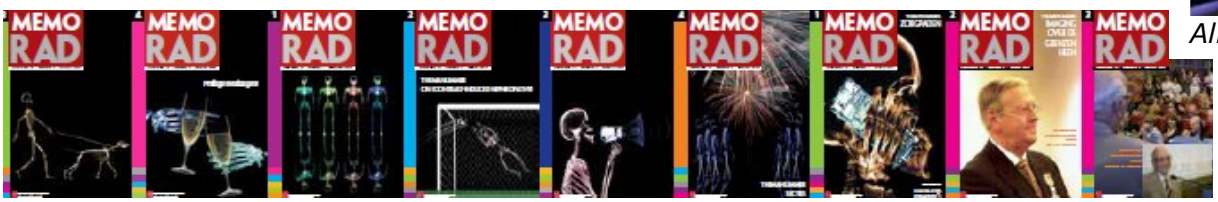

Hans G.W. Smeets gaf zijn visie op toekomstige locoregionale maatschapsvorming met hiërarchie binnen de groep en moderne communicatiemiddelen als teleradiologie.

Marieke v Dorth -Rombouts

MemoRad:2010;15(2) was een themanummer over 'Contrast Induced Nephropathy'. In een ingezonden brief wees Dave Sanders op de grote reputatieschade die de radiologen in Nederland hebben opgelopen bij de openlijke discussie over de honorering van de ondersteunende specialisten bij de invoering van de DBC. Bovendien wees hij op de gebrekkige verouderde ledenraadpleging bij bestuurlijke besluitvorming. Hij pleitte voor mandatering per maatschap en elektronische ledenraadpleging. Marieke (inmiddels van Dorth-)Rombouts kwam de redactie versterken als opvolger van de pensionerende Frank Brouwer bij NetRad.

MemoRad 2010;15(4) had als thema de 'Secties', omdat de vereniging vaak werkt vanuit die secties. In het gesprek met de scheidende en aankomende voorzitter van de vereniging kwam als grote vraag naar voren: "Is een andere vorm voor de contacten met de leden denkbaar/ wenselijk/noodzakelijk?" Maar hoe en wanneer? Een informerend, opiniërend platform blijft noodzakelijk. In de lijst van redacteuren is het adviseurschap van Jolanda Streekstra nu eindelijk officieel.

MemoRad 2011;16(1) had als thema 'Zorgpaden', een thema waar rondom, volgens de redactie, vaak een toon van modieusheid en gemakkelijk met de tijdgeest meewaaiende toon te onderkennen valt. Er lijkt echter kwaliteitsverbetering te kunnen optreden, al was het alleen maar door een verbeterde informatieuitwisseling en samenwerking tussen de betrokken afdelingen. Annemarie (inmiddels Fioole-) Bruining had de eer en het genoegen toe te treden tot de redactie.

Annemarie Fioole-Bruining

Herman Pieterman

MemoRad 2011;16(2) was wederom een themanummer: 'Imaging over de grenzen'. Het Ten geleide startte met de opmerking dat goede samenwerking (dus communicatie!) altijd en overal de kwaliteit en het plezier van werken en leven verbetert. Met de toevoeging: "ook in de radiologie, of het nu inter- of intradisciplinair dan wel inter- of intraregionaal gebeurt". Het zal soms pas via samenwerking met collegae en/of patiënten(verenigingen) lukken om betere diagnostiek en vernieuwingen ook in ons land te implementeren. Herman Pieterman bleek de nieuwe hoofdredacteur.

Aan MemoRad 2011;16(3) was een flyer toegevoegd, 'Portret van de radioloog'. Ook hierin werd het belang van diens goede communicatie met anderen benadrukt. Voor afnemende betrokkenheid van de radioloog bij het toenemend aantal beeldvormende technieken waarschuwt de nieuwe secretaris/hoofdredacteur.

Toenemende samenwerking met mensen die op een nieuw gebied werkzaam zijn is van levensbelang. Hanneke Klopper promoveerde op een proefschrift over de invloed van samenwerking tussen dokters en managers; het proefschrift werd in ons blad besproken.

In MemoRad 2011;16(4) wees Pieterman op het belang van digitale netwerken in binnen- en buitenland, binnen en buiten het vakgebied, om het beeld van de radioloog te versterken. In de hierna komende MemoRads zou hij aandacht besteden aan de nieuwste ontwikkelingen in dezen.

In MemoRad 2012;17(1) begon Pieterman in de vraagstelling 'Wat is radiologie waard?' met een gedachte waardebepaling van een verslaglegging van een onderzoek door een radioloog, dus van de radiologische communicatie. De conclusie was dat een radioloog zijn geld meer dan waard is. Helaas vermeldde hij het goed communiceren er niet bij, omdat hij daarvan uitging. 'Neuro f-MRI' was het thema van dit nummer. Gemeld werd dat in Twente een groot radiologisch samenwerkingsverband werd opgericht.

MemoRad:2012;17(2) was weer teruggebracht tot het handzamere A4-formaat en een beter leesbaar lettertype. De vormgeving werd opgedragen aan Nic. Ammerlaan, de druk aan Klomp Grafische Communicatie te Amersfoort.

MemoRad 2012;17(3) bevatte het verslag van de Radiologendagen 2012. Naast het overvloedig historische deel viel de rede van de taalkundige Wessel Visser op over 'Effectief communiceren', met een fraaie demonstratie van de calamiteiten die ontstaan indien zender en ontvanger niet op hetzelfde taalniveau communiceren. De actrice Karin Herrebout gaf mooie voorbeelden van hoe men door eenvoudige ingrepen de communicatie en duidelijkheid bij multidisciplinair overleg kan verbeteren.

In MemoRad 2012;17(4) kwamen via de inaugurele rede van prof. dr. Bram van Ginneken en een bijdrage van de Bossche collegae de toenemende hoeveelheden werk voor radiologen aan de orde en hoe daarop in te spelen. Gewezen werd daarbij ook op de toenemende functie van de radioloog als gesprekspartner en adviseur op klinische besprekingen en als organisator/initiator. Ondanks eventuele budgettaire beperkingen zal de radioloog voortdurend op het vinkentouw moeten blijven zitten op meer specifieke gebieden om benodigde up-to-date modaliteiten en protocollen ter beschikking te krijgen.

MemoRad 2013;18(1) had als thema weer 'Cardiovasculaire Radiologie'. Uiteraard kwam hierbij de gewenste samenwerking tussen radioloog en cardioloog ter sprake.

Bij MemoRad 2013;18(2) was een apart katern '25 jaar LRCB borstkankerscreening' gevoegd. Helaas geen communicatie met cliënten/patiënten, althans in dit overzicht.

In MemoRad 2013;18(3) werd verslag gedaan van de 18e Radiologendagen. Smeets werd uitgeluid als voorzitter. Dr. Herma Holscher nam zijn plaats in. Een nummer met opvallend weinig over communicatie. Dat terwijl de Radiologendagen toch ook bedoeld zijn als communicatiemiddel tussen bijna klaren, jonge klaren en andere radiologen. Het is het laatste nummer dat ik bekeken heb en ik hoop dat dit gebrek niet symptomatisch is.

Samenvattend

Zoeken naar 35 jaar communicatietekenen in de NVvR toont aan dat binnen de vereniging waardering van het belang van contact onderling en met collega-specialisten in de vorm van belangenbehartiging, verslaglegging en advisering een aanzienlijke wijziging heeft ondergaan.

In het begin was zij wel aanwezig, maar klein en amateuristisch. De actieve leden

kenden elkaar, de assistenten leerden elkaar kennen op wetenschappelijke vergaderingen, maar waren niet welkom op ledenvergaderingen. Bij de toename van het aantal leden stelden de opleiding van de assistenten en laboranten en de belangenbehartiging meer eisen aan het communiceren van het bestuur. Een ingehuurde professionele secretaresse werd langzaam tot bureau, en dat moest in etappes worden geprofessionaliseerd. Ten gevolge van politieke ontwikkelingen werd ook steeds meer belang gehecht aan de beeldvorming van de beroepsgroep in en buiten de medische kringen. Ook de communicatie met patiënten stelde steeds hogere eisen. Bestuur en leden moesten elkaar beter informeren.

Henri Schütte bracht de eerste ordening aan in de berichtgeving. Harold Sanders ontdekte de naam MemoRad, Vellenga het voorblad en Mooyaart de volumenummering. Lemmens maakte van de berichtgeving een glossy, een familieblad. Deze periodiek werd het vol gevulde verenigingsblad dat wij nu kennen. Intussen werden de verslagen van de wetenschappelijke activiteiten niet meer gepubliceerd in wetenschappelijke tijdschriften maar in de onder eigen verantwoordelijkheid uitgegeven Supplementen/Radiologendagen en de cursorische EduRad. Er verscheen een tweejaarlijks Jaarboek met daarin alle belangrijke regelingen en relaties. In 2000 werd het bureau volledig geprofessionaliseerd, wat het contact binnen de NVvR sterk verbeterde.

Het in Nederland ontstaan van Internet, dat in 2001 als NetRad in de NVvR geïntroduceerd werd, bracht een enorme wijziging in de mogelijkheden tot communicatie, waar men goed gebruik van maakte. Tijdens vergaderingen van het bestuur en in vele artikelen waren ‘beeldvorming’ en ‘communicatie’ steeds vaker een item (niet alleen in de NVvR overigens). Alle besturen en vele leden droegen bij aan de ontwikkeling ervan.

In het algemeen heeft de NVvR, zowel leden als bestuur met hun kantoor, actief en goed bijgedragen. Lemmens constateerde al in 1999 “dat de continuïteit van de radiologie in Nederland en de NVvR een solide basis had”, en “dat de vereniging zeer actief en vooruitstrevend was en de inzet van bestuur en leden groot”. Hij gaf het tijdschrift het motto mee: “Qui non est hodie, cras minus aptus erit”. De Historische Commissie voegt daaraan toe: “Er is geen heden zonder verleden”, waarvan voorgaande tekst een bewijs moge zijn.

Daarom dank aan allen die het mogelijk maakten dat we nu op dit punt zijn aangekomen.

Joris Panhuysen
emeritus radioloog en archivaris van de NVvR

This document was created with Win2PDF available at http://www.win2pdf.com.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.
This page will not be added after purchasing Win2PDF.